

Khu Đề xuất BTTN A'Vương

Tên khác:

Khu bảo tồn Sao La Quảng nam

Tỉnh:

Quảng Nam

Diện tích:

Chưa xác định

Toạ :

16°00' N, 107°30' E

Vùng sinh thái nông nghiệp:

Duyên hải Nam Trung Bộ

Có quyết định của Chính phủ

Không

Đã th nh lập Ban Quản lý:

Không

Đã được xây dựng kế hoạch đầu tư:

Không

Đáp ứng các tiêu chí của VCF:

A, B

Đáp ứng các tiêu chí xã hội:

Không

Báo cáo đánh giá nhu cầu bảo tồn:

Không

Kế hoạch quản lý:

Không

Đánh giá công cụ theo dõi:

Không

Có bản đồ vùng:

Không

Lịch sử hình thành

Theo kết quả của một đợt khảo sát đa dạng sinh học ở tỉnh Quảng Nam năm 1997, Quỹ Quốc tế bảo vệ Thiên nhiên (WWF) Chương trình Đông Dương, Viện Điều tra Quy hoạch Rừng, Cục Kiểm Lâm và Chi Cục Kiểm Lâm tỉnh Quảng Nam đã đề xuất thành lập một khu bảo tồn thiên nhiên ở phái bắc sông A' Vương nhằm bảo tồn loài thú lớn đang bị đe dọa tuyệt chủng trên toàn cầu Sao la *Pseudoryx nghetinhensis* (Wikramanayake *et al.* 1997). Tuy nhiên, từ khi đề xuất được đưa ra, chưa có hành động cụ thể nào để tiến tới thành lập khu bảo tồn thiên nhiên tại đây. Hơn thế, A' Vương không có trong danh lục các khu rừng đặc dụng Việt Nam đến năm 2010 được xây dựng bởi Cục Kiểm lâm - Bộ NN&PTNT (Cục Kiểm lâm, 2003).

Vị trí chính xác và diện tích đề xuất của khu A' Vương vẫn chưa được xác định, tuy nhiên, *Dự án Quản lý các các vùng chiến lược cho mục tiêu bảo tồn lồng ghép (MOSAIC)* đang có kế hoạch xây dựng khu bảo tồn loài sinh cảnh A' Vương trong một cảnh quan bảo tồn Sao la rộng lớn. Năm 2004, kế hoạch cụ thể đã được đưa ra trước tiên là hoạch định chính xác ranh giới khu vực dựa trên số liệu sinh học mới và các nghiên cứu đánh giá cộng đồng (B. Long *in litt.* 2003).

Địa hình và thủy văn

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên A' Vương nằm ở phía bắc huyện Hiên (Tây Giang), tiếp giáp với ranh

giới tỉnh Thừa Thiên - Huế ở phía bắc. Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên nằm trong dãy Trung Trường Sơn có địa hình đồi núi dốc với độ cao từ 600 đến khoảng 1500m so với mặt biển. Toàn bộ các khe suối bên trong khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên xuất phát từ sát ranh giới với tỉnh Thừa Thiên Huế và chảy theo hướng nam và tây đổ vào sông A' Vương. Con sông này sau đó đổ vào sông Cồn.

Đa dạng sinh học

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên có hai kiểu rừng tự nhiên chính là rừng thường xanh đất thấp và rừng thường xanh núi thấp. Theo các báo cáo thì rừng còn khá nguyên vẹn với hệ thực vật có mức độ đa dạng cao về thành phần loài: trong đợt khảo sát đa dạng sinh học 1997 đã ghi nhận 402 loài thực vật bậc cao có mạch tại khu vực hiện nay thuộc huyện Tây Giang. Khu hệ động vật ở khu vực chưa được nghiên cứu nhiều, tuy nhiên đã xác định đây là nơi phân bố của hai loài thú mới được mô tả trong thời gian gần đây là Sao la *Pseudoryx nghetinhensis* và Mang Trường Sơn *Muntiacus truongsonensis* (Wikramanayake *et al.* 1997).

Khu đề xuất bảo vệ A' Vương liên kết với VQG Bạch Mã về phía đông, với khu đề xuất bảo tồn Sao La về phía bắc và với khu bảo vệ Quốc gia Xê Sáp của Lào về phía tây, thông qua một số diện tích rừng đáng kể nằm giữa các khu vực (xem phiếu thông tin Bạch Mã và Sao La). Xét trên ở mức độ bảo tồn vùng, khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên A' Vương là một mắt xích quan trọng trong nỗ lực bảo tồn cảnh quan xuyên quốc gia từ Xê Sáp ở Lào đến vùng bờ biển Việt Nam. Cảnh

quan này có thể xem là “hành lang xanh” bao gồm chuỗi mất xích các diện tích rừng tự nhiên liên tục còn lại cuối cùng nối dãy Trường Sơn và biển Đông.

Các vấn đề về bảo tồn

Đây là một trong những vùng có mật độ dân cư thấp nhất Việt Nam. Tại xã A'Vương, mật độ dân số là 9 người/km². Dân tộc chủ yếu sinh sống tại huyện Tây Giang là người Cà Tu. Tình trạng kinh tế xã hội của người dân ở đây nói chung rất nghèo: canh tác nương rẫy là hoạt động nông nghiệp chủ yếu nên năng suất rất thấp, nhiều gia đình phải chịu 3 đến 4 tháng đói mỗi năm, trong thời gian đó, hầu hết họ phải vào rừng săn bắn hoặc thu hái lâm sản để bổ sung cho khẩu phần ăn của gia đình (Wikramanayake *et al.* 1997). Hiện tượng phá rừng làm nương rẫy và săn bắn được coi là những mối đe dọa lớn nhất đến khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên A'Vương (Vũ Văn Dũng, 2000), với một khu làng mới chuyển vào sống trong vùng trung tâm của khu đề xuất bảo vệ từ tỉnh Thừa Thiên Huế (B. Long *in litt.* 2003). Hiện tượng đặt bẫy khắp nơi là mối đe dọa lớn đến quần thể Sao la và Mang Trường Sơn đang sinh sống trong khu vực.

Các giá trị khác

Rừng trong khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên đóng vai trò phòng hộ đầu nguồn sông Kôn, đây là nguồn nước tưới tiêu và sinh hoạt quan trọng nhất cho vùng tây bắc tỉnh Quảng Nam.

Các dự án có liên quan

Từ năm 2002, WWF Chương trình Việt Nam, phối hợp với Chi Cục Kiểm lâm tỉnh Quảng Nam đã triển khai thực hiện các chương trình hoạt động kết hợp tại tỉnh Quảng Nam, đây là một phần của dự án MOSAIC. Hiện tại khu vực A'Vương cũng đã được tập trung thực hiện một số hoạt động gồm các điều tra dân sinh kinh tế và điều tra đánh giá sơ bộ đa dạng sinh học. A'Vương sẽ trở thành trọng khu vực trọng điểm của dự án trong năm 2004 (B. Long *in litt.* 2003).

Đánh giá nhu cầu bảo tồn

Nhu cầu bảo tồn chưa được tiến hành đánh giá.

Kế hoạch quản lý

Kế hoạch quản lý chưa được xây dựng.

Sự phù hợp với các tiêu chí VCF

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên A'Vương không phù hợp với các mục đích đầu tư của VCF do khu vực chưa có các biện pháp quản lý bảo tồn phù hợp.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A _I	CA1- Trung Trường Sơn
A _{II}	
B _I	Đề xuất rừng đặc dụng
B _{II}	Bảo tồn thiên nhiên
B _{III}	Chịu sự quản lý của UBND tỉnh
C _I	
C _{II}	

Thể hiện các nhu cầu xã hội

Chưa có báo cáo thể hiện nhu cầu xã hội.

Tiêu chí	Sự phù hợp
A	
B	
C	
D	

Tài liệu tham khảo

Wikramanayake, E., Vu Van Dung and Pham Mong Giao (1997) A biological and socio-economic survey of west Quang Nam province with recommendations for a nature reserve. Hanoi: WWF Indochina Programme, the Forest Inventory and Planning Institute and the Forest Protection Department.

Wikramanayake, E., Vu Van Dung and Pham Mong Giao (1997) "A biological and socio-economic survey of west Quang Nam province with recommendations for a nature reserve". Hanoi: WWF Indochina Programme, the Forest Inventory and Planning Institute and the Forest Protection Department. In Vietnamese.